

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

Гр.София, бул."Витоша" №2,
тел.02/9219 330, fax 02/9885895

E-mail : apb@prb.bg, Internet: <http://apb.prb.bg>

Вх. №56/2011г.
София, 14.06.2011г.

*Да се развълнува за
всички съдии
14.06.2011г. [Signature]*

**ДО
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

По конституционно дело №7/2011г.

ОТНОСНО: установяване противоконституционността на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, обн. ДВ, бр. 58/27.07.2009г. в частта, в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна, поради противоречие с нормите на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Асоциацията на прокурорите в България поддържа искането на Главния прокурор на Република България за установяване противоконституционност на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание / обн. ДВ, бр. 58/27.07.2009 г. / в частта, в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна, поради противоречие с нормите на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията на Република България с подкрепящите го мотиви.

В допълнение, моля да имате предвид и следното:

На първо място, АПБ намира, че атакуваният текст от ПОДНС противоречи на Конституцията с оглед разделението на властите по смисъла на чл. 8, доколкото създава възможност неприключило досъдебно производство да бъде предмет на парламентарен контрол / Р. № 5/17.05.1995 г. по к.д. № 3 от 1995 г./.

Съгласно чл. 1, ал. 1 КРБ България е република с парламентарно управление, която се управлява според Конституцията и законите на страната / чл. 4, ал. 1 /. НС като свободно избран, общодържавен представителен орган на нацията заема водещо място в държавната система и като единствен титуляр на законодателната власт чрез приеманите от него актове определя насоките на държавната политика в различните сфери на обществения живот.

Магистратите са във висша степен политически неутрални и не могат да бъдат ангажирани по какъвто и да е начин с политическа дейност. Постановените от същите в изпълнение на конституционно установените им правомощия актове не могат да бъдат предмет на политически контрол.

В тази връзка установеното за магистрат задължение да предоставя във всички случаи, независимо от правомощието си по закон / напр. чл. 198, ал. 1 НК / на НС всякаква информация, вкл. когато същата съставлява държавна, служебна или следствена тайна, легално възпроизвежда класическа форма на парламентарен контрол, типична за взаимоотношенията между законодателната и изпълнителната власт, но недопустима в отношенията с политически независимата съдебна власт. Променена е основата, върху която е изграден конституционният модел на държавата за разделението на властите, като е засегната формата на държавно управление, установена с КРБ / Р. № 8/01.09.2005 г. по к.д. № 7 от 2005 г./.

На следващо място, АПБ намира, че атакуваният текст от ПОДНС противоречи на Конституцията с оглед независимостта на съдебната власт по смисъла на чл. 117, ал. 2, доколкото създава възможност за извършване на парламентарно проучване и анкета върху информация, събирана в хода на неприключило досъдебно производство и в тази връзка, представляваща следствена тайна.

КС на РБ нееднократно е подчертавал, че независимостта на съдебната власт се изразява в правната недопустимост другите власти пряко да въздействат на органите на съдебната власт при упражняване на техните правомощия. Законодателната власт може да влияе на съдебната само косвено – чрез изменение в устройствените и процесуални закони. В този смисъл всякога е била и теорията / Стойчев, Ст. Конституционно право, С., 2002, с. 540 /. В тази връзка чл. 100 ПОДНС законово рамкира пряка, следователно недопустима, намеса на Парламента в дейността на магистратурата, като създава възможност парламентарна комисия,

независимо от преценката на компетентния по Конституция орган, да получава и използва информация – предмет на разследване, вкл. такава, получавана в резултат на активни оперативни разработки, използвани СРС или такава, отнасяща се до интимния живот на гражданите / произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, здравословно състояние, полова ориентация, етническа принадлежност, имуществено състояние, и др. / и финансовата дейност на търговци. Следователно с атакуваната разпоредба е поставена под угроза не само независимостта на съдебната власт, но и правата на гражданите, които последната по Конституция / чл. 117, ал. 1 НПК / следва да брани.

С атакуваната разпоредба се създава възможност не орган на съдебната власт, да решава кои факти представляват следствена тайна, кога, в какъв обем и пред кого да бъдат разгласени. Запазването на следствената тайна, като възможност за информационна защита на разследването срещу противодействие по отношение установяването на обективната истина, е функция от принципа на независимостта на магистратите, поради което в НПК и НК са създадени гаранции за ефективното реализиране на този принцип. Чл. 198, ал. 1 от НПК регламентира изискване за неразгласяване на установените в наказателното производство факти без разрешение на прокурора. Високата обществена опасност на извършеното в нарушение на това изискване е обосновало и криминализацията / чл. 360 НК /. Само магистратите са компетентни, съобразно правилата за процесуално ръководство и подчинението им само на закона, да преценят каква информация и до кой етап от разследването може да бъде защитена като следствена тайна и то не само с оглед осигуряване на обективната истина, но и за защита честта и достойнството на гражданите. Защото типични обстоятелства, които могат да се отнесат към следствена тайна са събрани по реда на НПК доказателства на определен етап от разследването, получената информация чрез оперативно-издирвателни методи и средства и техните източници, лични данни на защитени от закона лица, както и изградени версии и планирани следствени действия – тактиката и стратегията на разследването. Неслучайно в НПК е предвидена възможност за разглеждане на делото при закрити врати.

Независимостта на съдебната власт се проявява и в нейните взаимоотношения с другите власти и се свежда до забрана други държавни органи да упражняват процесуални правомощия / вкл. да боравят с информация, представляваща „следствена тайна” по неприключило досъдебно производство /, които са предоставени на съда и органите на досъдебното производство. Още повече, че допускането, събирането, проверката и оценката на доказателства в наказателния процес не е безцелно, а само с оглед установяването на истината / чл. 121, ал. 2 КРБ / във връзка с извършено престъпление, каквото правомощие

парламентарните комисии нямат. Независимостта на съдебната власт не изключва априори взаимодействието между властите, но последното, от една страна, и взаимният контрол и възпиране - от друга, не следва да водят до обезличаване на която и да е от трите власти, до размиване на нейните собствени отговорности или до прехвърляне на специфични правомощия на други субекти / Р. № 8/01.09.2005 г. по к.д. № 7 от 2005 г /. Реален риск от случване на последното чрез безконтролна и безотговорна намеса във функциите на съдебната система крие атакуваната разпоредба.

Предвид горното, АПБ намира установеното задължение в чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, обн. ДВ, бр. 58/27.07.2009г. / ПОДНС / по отношение държавни органи, длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна при поискване от НС или комисиите му във връзка с проучвания, анкети и изслушвания по въпроси, засягащи държавни или обществени интереси противоречи както на конституционно установения принцип за разделение на властите в чл. 8 от КРБ, така и на принципа за независимост на съдебната система по чл. 117, ал. 2 от КРБ.

Председател на АПБ:

/Камен Михов/

